

بنیاد فیزیق فواجه نصیر طوسی

آیین نامه اجرایی تبصره ماده (۶) قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا

مصوب ۱۳۸۱/۳/۲۳

فصل اول - کلیات

ماده ۱- در این آیین نامه عبارات و اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

محدوده ممنوعه تردد: محدوده جغرافیایی داخل شهری که توسط مراجع صلاحیتدار مندرج در این آیین نامه تعیین می شود و عبور و مرور برای برخی از وسایل نقلیه در این محدوده ممنوع است.

ساعات ممنوعه تردد: ساعاتی از شبانه روز که توسط مقامات یاد شده در این آیین نامه تعیین و عبور و مرور وسایل نقلیه در آن ساعات ممنوع است.

وسایل نقلیه عمومی: وسایل نقلیه جمعی که تحت مالکیت یا تحت اختیار یا نظارت مراجع دولتی یا عمومی و در شبکه حمل و نقل عمومی شهری به کار گرفته می شود.

ماده ۲- با توجه به میزان و شدت آلودگی هوا در شهرهایی که بنا به اعلام سازمان حفاظت محیط زیست، آلودگی هوا ناشی از تردد وسایل نقلیه موتوری بیش از حد مجاز بوده و سهم وسایل نقلیه موتوری و تردد شهری در آلودگی هوای آن بیش از سایر منابع آلوده کننده باشد، به پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست یا شهرداریهای کشور یا نیروی انتظامی و تصویب شورای هماهنگی ترافیک استان مربوط، شهرهای مشمول محدودیت یا ممنوعیت تردد وسایل نقلیه موضوع این آیین نامه، توسط شورای یاد شده تعیین می شود.

تبصره ۱- محدوده ها و ساعات ممنوعه تردد وسایل نقلیه، همچنین نوع آنها در شهرهای مشمول، براساس طرحی بنا به پیشنهاد شهرداری شهر یاداره کل حفاظت محیط زیست استان یا نیروی انتظامی استان مربوط و تصویب شورای هماهنگی ترافیک استان تعیین می شود.

تبصره ۲- شورای هماهنگی ترافیک استان موارد استثنا از حکم تبصره (۱) این ماده را با هماهنگی دستگاههای ذی ربط با توجه به تعداد، نوع و کاربری وسایل نقلیه و زمان اعمال محدودیت یا ممنوعیت همزمان اعلام می کند.

فصل دوم - نحوه صدور مجوز تردد و چگونگی نظارت بر اجرای محدودیتها

ماده ۳ - عبور و مرور وسایل نقلیه موتوری اعم از خودرو و انواع موتورسیکلت در محدوده‌ها و ساعات ممنوعه مستلزم دریافت مجوز تردد که توسط شهرداریهای کشور صادر می‌شود می‌باشد.

تبصره ۵ - مدت اعتبار مجوزهای تردد به تصویب شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور می‌رسد.

ماده ۴ - در مواقع اضطراری موضوع ماده (۷) قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا - مصوب ۱۳۷۴ - پس از اطلاع از طریق رسانه‌های همگانی، مجوزهای تردد صادر شده به گونه‌ای که اعلام خواهد شد به طور موقت از درجه اعتبار ساقط می‌شوند.

ماده ۵ - شهرداریهای کشور مکلف هستند از طریق انتشار آگهی در رسانه‌های همگانی، مردم را از محدوده‌ها و ساعات ممنوعه تردد آگاه نمایند و بانصب تابلوهای ویژه با هماهنگی اداره راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در مبادی ورودی به محدوده ممنوعه، هشدارهای لازم را به عموم افراد بدهند.

ماده ۶ - نیروی انتظامی موظف است با نصب تابلو ورود ممنوع در مبادی ورودی به محدوده ممنوعه، از تردد وسایل نقلیه فاقد مجوز موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه در محدوده مورد نظر در ساعات ممنوعه جلوگیری کند و با متخلفین برابر مقررات مربوط رفتار نماید، همچنین موظف است موارد استثنای (موضوع تبصره ۲ ماده ۲ این آیین‌نامه) را بر روی تابلوهای ویژه اعلام کند.

فصل سوم - ساماندهی حمل و نقل شهری

ماده ۷ - به منظور کاهش تعداد و طول سفرهای روزانه شهری در شهرهای بزرگ کشور، سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است راه کارهای مناسبی را در جهت غیر متمرکز کردن خدمات اداری و بانکی در امور غیر ستادی، توزیع ساعات شروع و اتمام کار (مدارس، ادارات، بانکها، بازار و غیر اینها)، افزایش ساعات ارائه خدمات عمومی، تفویض اختیار به ادارات تابعه، هدایت دستگاهها به ساخت مجتمع‌های اداری مشترک و نظایر آن را تدوین و به تصویب شورای عالی اداری برساند. و همچنین به منظور کاهش آلودگی هوا ناشی از تردد وسایل نقلیه موتوری و تقلیل سفرهای غیر ضرور شهری با هماهنگی وزارت پست و تلگراف و تلفن ترتیبی اتخاذ کند تا تمامی دستگاههای دولتی و مؤسسات عمومی به ویژه ارائه‌دهندگان خدمات عمومی، به طور سالانه درصدی از مراجعات حضوری ارباب رجوع خود را با استفاده از شبکه پست، پست بانک، مخابرات، دیتا و جایگزین اطلاع رسانی و به کارگیری شیوه مکاتبه به جای مراجعه، پاسخگویی کنند.

تبصره ۸ - میزان کاهش مراجعات و فهرست انواع خدمات قابل ارائه از راههای یاد شده در هر سال توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور با هماهنگی وزارت پست و تلگراف و تلفن و دستگاه ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

عملکرد دستگاهها و مؤسسات موضوع این ماده هر شش ماه یکبار توسط سازمان یاد شده به دولت گزارش می‌شود.

ماده ۸ - وزارتخانه‌های کشور و صنایع و سازمان برنامه و بودجه و شهرداریهای کشور مکلفند امکانات حمل و نقل عمومی سفرهای روزانه شهری را در شهرهای کشور به ویژه شهرهای بزرگ، به گونه‌ای فراهم نمایند تا علاوه بر حصول اهداف تعیین شده در برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۳ - کشور، اهتمام کامل برای تحقق اهداف الگوی مصرف (الگوی حمل و نقل) به میزان هشتاد درصد (۸۰٪) نیز به عمل آید.

ماده ۹ - به منظور افزایش ظرفیت ناوگان حمل و نقل داخل شهری، دولت سالانه تسهیلات ویژه‌ای را در اختیار شرکتها و سازمانهای اتوبوسرانی شهری قرار می‌دهد تا با استفاده از آن تسهیلات به ظرفیت موجود ناوگان اضافه شود. شهرداریهای کشور مکلف هستند سالانه حداقل ده درصد (۱۰٪) به مجموع ظرفیت موجود اضافه نمایند.

وزارت صنایع مکلف است به منظور پاسخگویی به نیاز ناوگان حمل و نقل شهری، افزایش ظرفیت تولیدات خود را در زمینه وسایل نقلیه عمومی در اولویت قرار دهد.

ماده ۱۰ - به منظور کاهش حجم تصدیی امور توسط دولت و تمرکز امور حمل و نقل جمعی کارکنان دولت و استفاده بهینه از امکانات موجود، دستگاههای اجرایی و تحت پوشش مستقر در شهرهای بزرگ می‌توانند به دو صورت زیر اقدام کنند:

الف - تا پایان برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با رعایت ماده (۱۱) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶ - به مرور نسبت به واگذاری امانی وسایل نقلیه جمعی خود به شرکتهای اتوبوسرانی در ازای ارائه خدمات مربوط با اولویت کارکنان دستگاههای طرف قرارداد دولت اقدام نمایند.

تبصره - دستورالعمل اجرایی این بند توسط وزرای امور اقتصادی و دارایی و کشور و دستگاههای ذی‌ربط تهیه و به مورد اجرا گذاشته می‌شود.

ب - در قبال عقد قرارداد، در ساعات غیراداری و یا غیر از ساعات انتقال کارکنان خویش، وسایل نقلیه جمعی خود را در اختیار شرکتهای واحد اتوبوسرانی قرار دهند.

مفاد این ماده با هماهنگی و موافقت ستاد کل نیروهای مسلح در مورد نیروهای مسلح اعمال خواهد شد.

ماده ۱۱ - به منظور کاهش آلودگی هوا در تهران و شهرهای بزرگ، دستگاههای اجرایی، نیروهای نظامی و انتظامی موظفند نسبت به گازسوز یا دوگانه‌سوز کردن تدریجی وسایل نقلیه تحت اختیار خود و همچنین استفاده از سایر سوختهای مناسب با حداقل ترکیبات آلاینده از جمله بنزین بدون سرب براساس زمانبندی مشخص اقدام نمایند. سازمان حفاظت محیط زیست کشور موظف است گزارش سالانه عملکرد دستگاهها را به دولت گزارش نماید. در مورد نیروهای مسلح این اقدام با هماهنگی و موافقت ستاد کل نیروهای مسلح انجام می‌شود.

تبصره ۱ - جهت تشویق بخش خصوصی در مورد استفاده از سایر سوختها و گازسوز یا دوگانه‌سوز کردن وسایل نقلیه، دولت با اعطای وام یا تسهیلات بانکی با سود متضمن نرخ ترجیحی اقدام خواهد کرد.

تبصره ۲ - وزارت نفت مکلف است به منظور به حداقل رساندن آلودگی ناشی از سوختهای آلاینده و جایگزین کردن کامل بنزین بدون سرب با بنزین معمولی و سایر سوختها، نسبت به تولید و عرضه بنزین بدون سرب در حد نیاز اقدام نماید.

تبصره ۳ - وزارتخانه‌های نفت، صنایع و شهرداری تهران برابر برنامه زمانبندی شده با به کارگیری تمامی امکانات و منابع موجود، نسبت به گازسوز یادوگانه سوز کردن وسایل نقلیه موتوری تمامی متقاضیان اقدام می نمایند.

تبصره ۴ - سازمان برنامه و بودجه موظف است برای به اجرا در آمدن مفاد این ماده اعتبارات لازم را در بودجه سالانه کشور پیش‌بینی نماید.

تبصره ۵ - سازمان صدا و سیما مکلف است با همکاری دستگاههای ذی‌ربط، برنامه‌هایی را در راستای نمایاندن مزایای گازسوز کردن وسایل نقلیه و استفاده از بنزین بدون سرب از نظر اقتصادی و زیست محیطی همچنین برنامه های آموزشی متضمن ملاحظات ایمنی مربوط به گازسوز شدن از طریق صدا و سیما به عموم مردم ارایه نماید.

تبصره ۶ - مؤسسه تحقیقات و استاندارد صنعتی ایران مکلف است بررسیهای لازم را در مورد تدوین استانداردهای گازسوز کردن وسایل نقلیه تهیه و جهت اجرا به مراجع ذی‌ربط ارایه نماید. مراجع یاد شده در تولید و اصلاح سیستم سوخت وسایل نقلیه موظف به رعایت استاندارد مزبور می‌باشند.

ماده ۱۲ - شهرداریهای کشور در شهرهای بزرگ مکلف هستند حتی‌الامکان وسایل نقلیه عمومی با سوخت با حداقل ترکیبات آلاینده از قبیل اتوبوس گازسوز، مترو، قطار شهری و غیر اینها یا با سوخت بنزین بدون سرب را در شبکه حمل و نقل شهری به کار گیرند. و جهت تشویق مردم به استفاده بیشتر از وسایل نقلیه عمومی، راهکارهای مناسبی را از جمله تنظیم برنامه زمانبندی حرکت وسایل نقلیه عمومی در خطوط و شبکه حمل و نقل شهری به‌مورد اجرا گذارند.

ماده ۱۳ - وزارت صنایع موظف است تمامی تولیدکنندگان داخلی موتورسیکلت‌های دو زمانه را در یک برنامه زمانی پنج‌ساله از زمان لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، مکلف نماید فروش سالانه خود در سطح کشور را کاهش و با نوع موتور چهار زمانه جایگزین نمایند.

نیروی انتظامی موظف است در پایان این دوره از تردد موتورسیکلت‌های با سیستم دو زمانه در شهرهای کشور که به تشخیص سازمان حفاظت محیط‌زیست با مشکل آلودگی هوا روبرو هستند، جلوگیری کند.

ماده ۱۴ - در اجرای تبصره (۱) ماده (۲) قانون مقررات صادرات و واردات از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، ورود موتورسیکلت‌های دو زمانه ممنوع است.